

Νικόλαος Π. Βασιλειάδης*

Βαθύτατη επίδραση στην όλη Θρησκευτική εξέλιξη του Μωάμεθ άσκησε ο εξάδελφος της Κατίτζας ο Ουάρακας. Ο Ουάρακας ήταν κατ' άλλους μεν Εβραίος κατ' άλλους δε hanif. Άλλοι νομίζουν ότι ήταν διανοούμενος τον οποίο δεν ικανοποιούσε η παλιά θρησκεία. Υπάρχει και η άποψη ότι ήταν χριστιανός και «εκ περισσού αστρολόγος». Γνώστης της εβραϊκής και της ελληνικής ο Ουάρακας μετέφρασε στην αραβική αποσπάσματα της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης. Ο εξάδελφος της Κατίτζας έδωσε στον Μωάμεθ πολλές πληροφορίες περί της Παλαιάς και της καινής Διαθήκης καθώς επίσης και περί των εβραϊκών παραδόσεων της Μίσνας και του Ταλμούδ, τις οποίες ο Μωάμεθ μετέφερε κατόπιν στο Κοράνιο.

Όλες αυτές οι γνώσεις τις οποίες ο Μωάμεθ αποθησαύριζε στην αφάνταστα ισχυρή μνήμη του αύξησαν τη δυσμένειά του κατά της ποταπής και πολυωνύμου ειδωλολατρίας των διαφόρων αραβικών φυλών. Και αποφάσισε να προχωρήσει σε θρησκευτική αναμόρφωση με βάση τις αρχές του Ιουδαϊσμού και Χριστιανισμού. Τις υψηλές όμως αρχές των δύο αυτών μονοθεϊστικών θρησκειών άρχισε να τις συγχωνεύει με δικές του σκέψεις και στοχασμούς. Διότι ο Μωάμεθ ήταν μεν αγράμματος αλλά πολύ ευφυής. Διέθετε δε πνεύμα οργανωτικό και νεωτεριστικό. Οι θαυμαστές του έλεγαν ότι ήταν απαίδευτος μεν αλλά σοφότατος. Σκοπός του ήταν να ανατρέψει την ειδωλολατρία και να συνενώσει τους Άραβες σε ένα λαό με μία μονοθεϊστική θρησκεία και κάτω από μία πολιτική εξουσία.

Είχε ήδη πεισθεί ότι η αληθινή θρησκεία απεκαλύφθη στον Αδάμ. Αλλά, κατά την άποψη του Μωάμεθ, ο οποίος διέθετε ισχυρό νου, ευφράδεια, θέληση, επιμονή, προσεκτική ζωή και πλούτο πολύ, η πίστη εκείνη είχε παρανοηθεί και διαφθαρεί

από την ειδωλολατρία. Γι' αυτό ο Θεός έστειλε στον κόσμο προφήτες, όπως π.χ. τον Νώε, τον Αβραάμ, τον Ιησούν Χριστόν. Όμως οι άνθρωποι αποστάτησαν και πάλιν. Έπρεπε, συνεπώς, να επανέλθουν στο δρόμο της αλήθειας. Προς τον σκοπό αυτό χρειαζόταν, κατά την αντίληψη του Μωάμεθ, ένας νέος προφήτης απεσταλμένος από τον Θεόν.

Όλα αυτά είχαν βυθίσει τον Μωάμεθ σε βαθιά συλλογή. Άρχισε να απομονώνεται σε ερημικό τόπο και να στοχάζεται. Ήταν τότε σαράντα ετών. Ιδιαίτερα κατέφευγε σε μια σπηλιά, που ονομαζόταν Χίρα (Hira) ή Χαράα και απέιχε περίπου τρία χιλιόμετρα από τη Μέκκα. Κατά τον Washington Irving (Ουάσιγκτων Έρβινγκ) «τόσον έντονος απασχόλησις της διανοίας του επί ενός ζητήματος δεν ήτο δυνατόν παρά να επιδράση επ' αυτού, ο Μωάμεθ δε ήρχισε να πίπτη εις εκστάσεις και να έχη κρίσεις καταλήψιας. Πολλάκις έχανε την συναίσθησιν των πέριξ και έπιπτε κατά γης αναίσθητος»(18). Όταν η Κατίτζα, γεμάτη ανησυχία, θέλησε να μάθει την αιτία των παροξυσμών αυτών, ο Μωάμεθ απαντούσε με υπεκφυγές.

Για τις παραισθήσεις και τους παροξυσμούς του Μωάμεθ έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς διάφορες γνώμες.

«Τινές των εχθρών του αποδίδουν τας κρίσεις αυτάς εις επιληψίαν, αλλ' οι πιστοί Μουσουλμάνοι πιστεύουν ότι αύται ήσαν προπαρασκευαστικοί της μελλούσης προφητικής αποστολής του. Διότι έκτοτε — λέγουν οι πιστοί (Μουσουλμάνοι) — η θέλησις του Υψίστου ήρχισεν αποκαλυπτομένη, καίτοι αορίστως εις αυτόν»(19).

Ο δρ. Γουσταύος Βάϊλ στο έργο του «Μωάμεθ ο προφήτης» εξετάζει εκτενώς το ζήτημα των επιληπτικών κρίσεων του Μωάμεθ. «Γενικώς επιστεύετο, ότι εχαρακτήρισαν ως επιληπτικόν τον Μωάμεθ οι εχθροί του και Χριστιανοί τινές συγγραφείς. Εν τούτοις, φαίνεται ότι τα περί ασθενείας του προφήτου εβεβαιώθησαν υπο τινων εκ των παλαιότερων Μουσουλμάνων συγγραφέων, επί τη βάσει των λεχθέντων υπό των οικείων του. Κατ' αρχάς, λέγουν ούτοι, ο Μωάμεθ κατελαμβάνετο υπό τρόμου και έπιπτεν εις αναισθησίαν σπασμών ενώ δε το μέτωπόν του ίδρωνεν οσονδήποτε ψυχρός και αν ήτο ο καιρός και από του στόματός του εξήρχετο αφρός, αυτός έμενε με κλειστούς τους οφθαλμούς, εκβάλλων ανάρθρους κραυγάς. Η Αϊσά, μία των συζύγων του, και ο Ζείδ, εις των μαθητών του, αναφέρονται ως μαρτυρήσαντες περί της ασθενείας του. Οι πιστοί του εφρόνουν ότι κατά τας κρίσεις τούτας απεκαλύπτοντο εις τον Μωάμεθ αι θείαι αλήθειαι. Βέβαιον όμως είναι ότι ο Μωάμεθ είχε τοιαύτας κρίσεις εν Μέκκα προ της αποκαλύψεως του Κορανίου εις αυτόν. Η Κατίτζα εφοβείτο, ότι ο σύζυγός της κατείχετο υπό κακοποιών πνευμάτων και ήθελε να καταφύγη εις εξορκιστάς, αλλ' ο σύζυγός της την ημπόδισε, διότι δεν ήθελε να τον βλέπουν όταν υπέφερεν» (20).

Ο George W. Gilmore (Τζώρτζ Ούιλλιαμ Γκίλμορ) αναφέρει, ότι ο Μωάμεθ «εκληρονόμησε από τη μητέρα του μια νευρική, ευέξαπτη ιδιοσυγκρασία και μια ροπή προς την επιληψία, που είχε εκδηλωθεί με ένα σπασμό (παροξυσμό) στην ηλικία των τεσσάρων και εξ ετών και αργότερα με επανειλημμένες υποτροπές σε μια καταληπτική κατάσταση, που τελικά τέθηκε υπό έλεγχο»(21).

Οι Βυζαντινοί, όπως ο Θεοφάνης (+917) στη «Χρονογραφία» του, ο Γεώργιος Αμαρτωλός στο «Χρονικό» του, ο Βαρθολομαίος ο Εδεσσηνός και ο Ευθύμιος ο Ζιγαβηνός, υποστηρίζουν την περί επιληψίας άποψη. Προσθέτουν μάλιστα και στοιχεία, που είναι προσφιλή στη σύγχρονη ψυχανάλυση. Διότι ομιλούν και περί συζυγικών δυσκολιών με τη σύζυγό του, ένεκα της επιληψίας του Μωάμεθ, και περί μεσολαβήσεως ενός φίλου του Χριστιανού αιρετικού μοναχού, ο οποίος ήταν «εξόριστος εις εκείνα τα μέρη δια κακοπιστίαν». Αυτός «εξ υποθήκης του Μωάμεθ», δηλαδή κατόπιν συμβουλής και προτροπής του Μωάμεθ, επληροφόρησε την Κατίτζα ότι ο σύζυγός της δεν πάσχει από συνήθη ασθένειαν. Αλλά κάθε φορά, που «βλέπει» τον αρχάγγελο Γαβριήλ, μη μπορώντας να υποφέρει «την φοβερόν επιφάνειαν» (=εμφάνιση, λάμψη) πέφτει σ' αυτό «το πάθος» (= το νόσημα, την ασθένειαν)(22)!...

Έτσι εξήγησε ο εξόριστος αιρετικός μοναχός την οπτασία, που ισχυριζόταν ότι είδε κατά τη μόνωσή του ο Μωάμεθ στο σπήλαιο Χίρα (ή Χαράα) το 610 μ.Χ. (κατ' άλλους το 609 μ.Χ.).

Ο Μωάμεθ βρισκόταν τότε — τον μήνα του ραμαζανίου (23) — ξαπλωμένος στο σπήλαιο. Εκεί, κατά τον ισχυρισμό του, τον πλησίασε ένας άγγελος με... 700 φτερούγες(!), ο οποίος του παρουσιάσθη υπό μορφή ανθρώπου, ξεδίπλωσε ένα μετάξινο ύφασμα πάνω στο οποίο υπήρχαν γράμματα και τον διέταξε:

«Διάβασε»! «Δεν μπορώ», απάντησε ο Μωάμεθ, «δεν γνωρίζω ανάγνωση». Τότε ο άγγελος τον κράτησε και του επανέλαβε: «Ανάγνωσε! Ανάγνωσε! Ανάγνωσε!». Ο άγγελος άρχισε να αναγινώσκει και ο Μωάμεθ επανελάμβανε (24). Εκείνη ήταν η πρώτη «αποκάλυψη», που δέχτηκε ο Μωάμεθ, ο οποίος καθ' υπαγόρευση του αγγέλου εδιάβασε τους πρώτους πέντε στίχους του Κορανίου: «Διάβασε με το όνομα του Κυρίου σου, που δημιούργησε. Έπλασε τον άνθρωπο από ένα (απλό) θρόμβο πηκτού αίματος. Διάβαζε! Και ο Κύριός σου είναι ο πλέον Γενναιόδωρος, που δίδαξε (τη χρήση) της Γραφίδας (της πέννας), δίδαξε τον άνθρωπο, ό,τι δεν ήξερε» (Στάδιο 96, Διάβασε, η Προκήρυξε η ο θρόμβος πηκτού αίματος, εδάφ. 1 - β)(25).

Το επόμενο πρωί ο Μωάμεθ γεμάτος δέος, και βασανιζόμενος από προβληματισμούς, διηγήθηκε το περιστατικό στη σύζυγό του. Η Κατίτζα, που τον υπεραγαπούσε και εφ' όσον είχε πείσθει από τον αιρετικό μοναχό, ότι ο άγγελος που εμφανίστηκε στον Μωάμεθ ήταν ο αρχάγγελος Γαβριήλ, εβεβαίωσε τον ταραγμένο σύζυγό της ότι το πρόσωπο, που του είχε εμφανιστεί, ήταν πράγματι ο αρχάγγελος αυτός! Η σύζυγός του, που ως τότε ανησυχούσε υπερβολικά, και η όποια «είχε πίστιν, ήτις συνεδύαζετο προς την ευπιστίαν αγαπώσης συζύγου, είδε εις την εμφάνισιν του αγγέλου την πλήρωσιν των πόθων του ανδρός της και το τέλος των παροξυσμών και των στερήσεων»(26).

Αφού η Κατίτζα βοήθησε το σύζυγό της να καθησυχάσει, ανακοίνωσε το περιστατικό και στον εξάδελφό της Ουάρακα, τον μεταφραστή των Γραφών και σύμβουλο του Μωάμεθ στα ζητήματα της θρησκείας. Ο Ουάρακας με τη σειρά του εβεβαίωσε και αυτός τον Μωάμεθ ότι το άγγελμα προερχόταν από τον Θεόν,

κομιστής του δε ήταν ο αρχάγγελος Γαβριήλ! Ο Μωάμεθ έκανε λόγο για την «αποκάλυψη» αυτή και στον πιστό δούλο του Ζείντ, ο οποίος επίστευσε. Έτσι οι πρώτοι, που πίστεψαν ότι ο Μωάμεθ ήταν ήδη προφήτης, ήσαν η σύζυγός του, ο Ιουδαιοχριστιανός αιρετικός Ουάρακας και ο Ζείντ. Αργότερα προσετέθη στους πιστούς του Μωάμεθ και άλλος συγγενής του, ο Αμπού Μπέκρ (Abu Bakr). Ο τελευταίος προσηλύτισε στη νέα πίστη και άλλους πέντε αρχηγούς της Μέκκας-αποτέλεσε δε μαζί μ' αυτούς ομάδα των «έξι συντρόφων» του Μωάμεθ, των όποιων τα απομνημονεύματα αποτέλεσαν τις παραδόσεις του Ισλάμ.

Μετά από μακρά διακοπή — ίσως και τριών ετών — οι αποκαλύψεις επανελήφθησαν. Όμως η κοινοποίησή τους προκαλούσε, ανάλογα με το ακροατήριο, συμπάθεια ή εχθρότητα προς το πρόσωπο του Μωάμεθ. Τα πρώτα βήματα του Μωάμεθ ήσαν δειλά και διατακτικά, οι δε προσχωρήσεις στη νέα θρησκεία περιορισμένες. Οι προσήλυτοι, που δεν είχαν υπερβεί τους 40, συνέρχονταν μυστικά για να προσευχηθούν. Ωστόσο οι φανατικοί ειδωλολάτρες τους είχαν ανακαλύψει. Ακόμη και συγγενείς του Μωάμεθ ήσαν εξοργισμένοι εναντίον του* από δε τους πιο αμείλικτους εχθρούς του ήταν ο θεός του Αμπού Λάχαμπ. Ο Μωάμεθ έγινε πολύ σκεπτικός, αφαιρείτο, το δε βλέμμα του ήταν βλοσυρό. Οι φίλοι του ανησυχούσαν για την υγεία του, ενώ οι εχθροί του διέδιδαν ότι παρεφρόνησε(27).

Παραπομπές:

18 ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ ΕΡΒΙΓΚ, Μωάμεθ..., σελ. 42. 19 ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ ΕΡΒΙΓΚ, Μωάμεθ..., όπ.π.

20 ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ ΕΡΒΙΓΚ, Μωάμεθ..., όπ.π. σελ.45-46, 21 βλ.Άρθρο Mohammed, Mohammedanism, στη The NS-HE of R N.vol VII p.436. 22 Θεοφάνους Χρονογραφία έκδ. C de Bour (1883) ,Γεωργ. Αμαρτωλού «Χρονικόν» βιβλ.Δ235 pg110 865 BC Ευθυμίου του Ζιγαβηνού, πανοπλία δογματική pg 130 1333B ΠΡΒΛ. Βαρθολομαίου Εδεσσηνού Έλεγχος Αγαρηνού pg 104 1428BC . Νεότεροι συγγραφείς δέχονται την άποψη περί επιληψίας του Μωάμεθ ο οποίος παρέδωσε το Κοράνιο στους ανθρώπους σε επιληπτική κατάσταση.

23 Ραμαζάνι: Ένας από τους μήνες της Αραβικής σεληνιακής χρονιάς. Κατά τον μήνα αυτόν άρχισε η «άποκάλυψη» του Κορανίου. Στη συνέχεια ο μήνας αυτός ορίσθηκε επίσημα από το Κοράνιο ως μήνας νηστείας . 24. Αναστασίου (Γιαννουλάτου) Επισκόπου Ανδρούσης Ισλάμ σελ.77

25. Κοράνιο σελ.931. 26. Ουάσιγκτον Ερβιγκ Μωάμεθ σελ.44. 27. Ουάσιγκτον Ερβιγκ Μωάμεθ σελ.48

* Ν. Π. Βασιλειάδη, Ορθοδοξία Ισλάμ και Πολιτισμός, εκδ. ο Σωτήρ, 2007, σελ. 21-26.

[Πηγή](#)